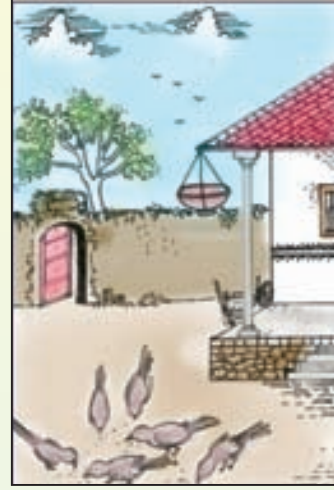
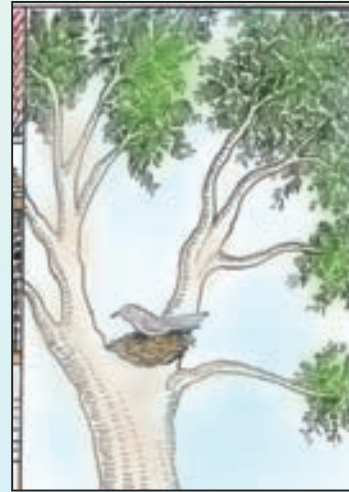

चटक चटक, रे चटक !
 चिक् चिक् कूजसि त्वं विहग !
 नीडे निवससि सुखेन डयसे
 खादसि फलानि मधुराणि ।

विहरसि विमले विपुले गगने
 नास्ति जनः खलु वारयिता ॥
 मातापितराविह मम न स्तः
 एकाकी खलु खिन्नोऽहम् ।
 एहि समीपं चिक् चिक् मित्र ।
 ददामि तुभ्यं बहुधान्यम् ॥

चणकं स्वीकुरु पिब रे नीरं
 त्वं पुनरपि स्त चिक् चिक् चिक् ।
 तोषय मां कुरु मधुरालापं ।
 पाठय मामपि तव भाषाम् ॥

ટિપ્પણી

ચટક ચકલી વિહગ પક્ષી નીડે માળામાં ગગને આકાશમાં વારયિતા રોકનાર ચિન્નઃ દુઃખી ચણકમ્ ચણ તોષય સંતોષ આપ માતાપિતરાવિહ - માતાપિતરૌ ઇહ માતા અને પિતા અહીં પાઠય ભણાવ ડયસે (તું) ઊડે છે.

વિશેષ:

ચિન્નઽહમ્ - ચિન્નઃ અહમ્

સ્વાધ્યાય:

1. નીચેના શબ્દોનું મોટેથી ઉચ્ચારણ કરો:

ચિવ્ં ચિવ્ં, નિવસસિ, વારયિતા, માતાપિતરાવિહ, ચિન્નોઽહમ્, બહુધાન્યમ્, મધુરાલાપમ્

2. પક્ષીની સામે યોગ્ય રંગનાં નામનાં જોડકાં જોડો.

હંસઃ		૧	હરિતઃ
કોકિલઃ		૨	શ્વેતઃ
શુકઃ		૩	ચિત્રિતઃ
કપોતઃ		૪	કૃષ્ણઃ
મયૂરઃ		૫	કાપોતઃ
		૬	પીતઃ

3. ખાલી જગ્યા પૂરો:

(૧) ચટકઃ_____ નિવસતિ ।

(૨) ચટકઃ_____ સ્વાદતિ ।

(૩) ચટકઃ_____ વિહરતિ ।

(૪) ચટકઃ_____ વદતિ ।

4. ઉદાહરણમાં આપેલ ક્રિયાપદ જોવાં અન્ય ક્રિયાપદો કાવ્યમાંથી શોધીને લખો અને બોલો:

ઉદાહરણ : કૂજસિ, નિવસસિ

5. રેખાંકિત શબ્દોના સ્થાને કૌંસમાં આપેલ શબ્દોનો ઉપયોગ કરીને અન્ય વાક્યો બનાવો:

(૧) ત્વં નીરં પિબ । (દુગ્ધમ્, રસમ્, શીતપેયમ્)

(૨) ત્વં ચણકં સ્વીકુરુ । (પુસ્તકમ્, ધનમ્, પારિતોષિકમ્)

(૩) ત્વં ચિવ્ં ચિવ્ં વદ । (ગીતમ્, શ્લોકમ્, સંસ્કૃતમ્)

પ્રવૃત્તિ

- પક્ષીઘરની મુલાકાત લો.
- તમારા મિત્રો સાથે મળીને પક્ષીપોથી બનાવો.
- “પક્ષીઓની આપણા જીવનમાં ઉપયોગિતા” વિષય ઉપર જૂથચર્ચા કરો.
- પક્ષી પરનું અન્ય સંસ્કૃત ગીત શોધો અને ગાન કરો.
- તમારા આંગણમાં કયા કયા પક્ષી આવે છે ? તેમાંથી તમને કયું પક્ષી સૌથી વધુ ગમે છે ? તેની વિશેષતા લખો.

જ્ઞાતવ્યમ્

● મૂલકમ્ - મૂળો	● ગાજરમ્ - ગાજર
● આલુઃ - બટાકો	● કુષ્માણ્ડઃ - કોળું
● કોશાતકી - ભીંડો	● પટોલઃ - પરવળ
● પલાણ્ડુ - ડુંગળી	● અલાબુઃ - દૂધી